

B.Ed. Sem.-4 (New) Examination

C-07

Child Psychology

March-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q.1 (A) નીચેના કોઈ પણ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો. [14]

- 1 બાળ વિકાસના અભ્યાસના મહત્વની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- 2 બાળ વિકાસના અભ્યાસ માટે વપરાતી વિવિધ પદ્ધતિઓનો નામ જણાવી વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિ અને મુલાકાત પદ્ધતિની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.

અથવા

- 1 સાંવેદનિક વિકાસનો અર્થ આપી તેને અસર કરતા પરિબલો ની ચર્ચા કરો.
- 2 વિકાસને અસર કરતા પરિબલોની વિગતે ચર્ચા કરો.

Q.2 (A) નીચેના કોઈ પણ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો. [14]

- 1 સમાજકરણ નો અર્થ જણાવી માનવ વિકાસમાં તેનું મહત્વ સમજાવો.
- 2 બાળકોમાં ભાષાના વિકાસના તબક્કાઓનું વર્ણન કરો. શિક્ષક/શિક્ષક વર્ગખંડમાં ભાષાના સંપાદનને કેવી રીતે સમર્થન આપી શકે.

અથવા

- 1 માતાપિતા-બાળક અને શિક્ષક-વિદ્યાર્થી સંબંધની ચર્ચા કરો.
- 2 બાળ મનોવિજ્ઞાનનું જ્ઞાન શિક્ષણ વ્યૂહરચનામાં કેવી રીતે મદદરૂપ થઈ શકે છે?

Q.3 (A) નીચેના કોઈ પણ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો. [14]

- 1 જન પીયાજેના જ્ઞાનાત્મક વિકાસના સિદ્ધાંતની વિગતવાર સમજૂતી આપો
- 2 એરિક્સનના મનોસામાજિક સિદ્ધાંતની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.

અથવા

- 1 વાયગોત્સ્કીના સામાજિક-સાંસ્કૃતિક સિદ્ધાંતમાં પાલખની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.

2 ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિમત્તાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

Q.4 (A) નીચેના કોઈ પણ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો.

[14]

1 વિદ્યાર્થી ખિલવણીમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સમજાવો.

2 પારિવારિક ગતિશીલતાનું મહત્વ સમજાવો.

અથવા

1 સમવયસ્કનો અર્થ જણાવી તેના સાથેના સંબંધોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

2 બહુ આયામી કુટુંબ વિશે સમજૂતી આપો.

Q.5 (A) નીચેનામાંથી આપેલ પશ્ચોમાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

[14]

1 સમાજકરણનો અર્થ સમજાવો

2 ભાષાના અંગભૂત તત્વો જણાવો.

3 બાળકના વિકાસને પ્રભાવિત કરતા પરિબળો જણાવો.

4 વ્યક્તિ અભ્યાસ એટલે શું?

5 બાળકોમાં ભાષાનો વિકાસ કેવી રીતે થાય છે

6 સામાજિક-સંસ્કૃતિ સિદ્ધાંતના પ્રણેતાનું નામ જણાવો.

7 જીન પિયાજેના જ્ઞાનાત્મક વિકાસ સિદ્ધાંતના તબક્કાઓનો ઉલ્લેખ કરો.

8 વિભક્ત કુટુંબ થવાના કારણો જણાવો.

9 સકારાત્મક વિદ્યાર્થી-શિક્ષક સંબંધ બાળકના શૈક્ષણિક પ્રદર્શનને કેવી રીતે અસર કરી શકે છે.

10 સ્કેમાં એટલે શું?

11 જન્મ વિકૃતિઓ બાળકના વિકાસ અને વિકાસને કેવી રીતે અસર કરે છે.

12 ભાઈ બહેનના શૈક્ષણિક વિકાસમાં શા માટે ભિન્નતા જોવા મળે છે.

M1117-3

B.ED Sem-4

C - 07 Child Psychology

Q.1 (A) Give an answer of any ONE GROUP of questions: [14]

- 1 Discuss in detail the importance of studying child development.
- 2 Name the various methods used to study child development and give a detailed explanation of the individual study method and the interview method.

OR

- 1 Define sensory development and discuss the factors that affect it.
- 2 Discuss in detail the factors affecting development.

Q.2 (A) Give an answer of any ONE GROUP of questions: [14]

- 1 Explain the meaning of socialization and its importance in human development.
- 2 Describe the stages of language development in children. How can a teacher/educator support language acquisition in the classroom.

OR

- 1 Discuss parent-child and teacher-student relationships.
- 2 How can knowledge of child psychology be helpful in teaching strategies?

Q.3 (A) Give an answer of any ONE GROUP of questions: [14]

- 1 Give a detailed explanation of Jean Piaget's theory of cognitive development.
- 2 Give a detailed explanation of Erikson's psychosocial theory.

OR

- 1 Discuss the role of scaffolding in Vygotsky's sociocultural theory.
- 2 Explain Gardner's theory of multiple intelligences.

Q.4 (A) Give an answer of any ONE GROUP of questions: [14]

- 1 Explain the role of the teacher in student development.
- 2 Explain the importance of family dynamics.

OR

(P.T.O)

- 1 Explain the meaning of peer and discuss the relationship with them in detail.
- 2 Explain about multi-dimensional family.

Q.5 (A) Answer any 7 out of 12 questions given below.

[14]

- 1 Explain the meaning of socialization
- 2 State the components of language.
- 3 State the factors that influence child development.
- 4 What is personality study?
- 5 How does language develop in children?
- 6 Name the founder of socio-cultural theory.
- 7 Mention the stages of Jean Piaget's theory of cognitive development.
- 8 State the reasons for the emergence of a nuclear family.
- 9 How can a positive student-teacher relationship affect a child's academic performance.
- 10 What does schema mean?
- 11 How birth defects affect a child's growth and development.
- 12 Why are there differences in the academic development of siblings?